

199116 - ضُحْف ابراهیم از کتاب‌های نازل شده است که باید به آن ایمان داشت اما درباره‌اش چیزی نمی‌دانیم جز آن چه خداوند بیان کرده است

سوال

ضُحْف سیدنا ابراهیم چه بوده است؟ چون در تمدن بابل بر روی گِل می‌نوشتند و آن را می‌پختند و در تمدن مصری بر روی پاپیروس که در کناره‌های نیل می‌رویید می‌نوشتند و پس از آنان عرب بر روی پوست می‌نوشت. امیدوارم منظورم را متوجه شده باشید: صحف چه بوده است؟ آیا مادی بوده است؟ بدون در نظر گرفتن مضمون آن.

پاسخ مفصل

اولاً:

«ضُحْف ابراهیم» صحیفه‌هایی است که خداوند متعال بر پیامبر و خلیلش ابراهیم . صلی الله علیه وسلم . نازل کرد که شامل برخی پندها و احکام بود.

این ضُحْف از جمله کتاب‌های آسمانی است که باید به آن ایمان داشته باشیم. الله تعالی می‌فرماید:

﴿ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا عُفْرَانُكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴾ [بقره: ۲۸۵]

(پیامبر به آن چه از جانب پروردگارش بر او نازل شده است ایمان آورده و مومنان [نیز] همگی به الله و فرشتگان و کتاب‌ها و فرستادگانش ایمان آورده‌اند [و گفتند:] میان هیچ‌یک از پیامبرانش فرق نمی‌گذاریم [و گفتند:] شنیدیم و اطاعت کردیم، پروردگارا آمرزشت را [خواه‌انیم] و فرجام به سوی توست).

شیخ بن باز . رحمه الله . می‌گوید:

به همه کتاب‌های خداوند به شکل مُجَمَّل و مُفَصَّل ایمان می‌آوریم. به همه کتاب‌های نازل شده بر پیامبران . علیهم الصلاة والسلام . از جمله تورات و انجیل و زبور و قرآن و ضُحْف موسی و ضُحْف ابراهیم ایمان می‌آوریم، به همه کتاب‌هایی که خداوند بر پیامبرانش نازل کرده است ایمان داریم» (مجموع فتاوی ابن باز: ۲۸ / ۱۷).

همچنین پاسخ سؤال شماره (126004) را ببینید.

ثانیا:

اما طبیعت این صُحُف که بر روی چه نوشته می شدند؟ بر روی لوح یا ورق یا پوست؟ این چیزی است که جز خداوند کسی نمی داند و ما از آن اطلاعی نداریم و دانستنش چیزی نیست که ایمان یا عملی به آن مرتبط باشد، دانستنش زیانی ندارد و جستجویش تکلف محض است.

چیزی که خداوند برای ما بیان کرده این است که صُحُف (جمع صحیفه) است و اصل کلمه صحیفه هر چیزی است که پهن شده باشد، یعنی هر آن چه گسترده شده باشد از جمله برگه یا پوست یا لوح و مانند آن که بر آن می نویسند را صحیفه گویند.

طبری در تفسیر خود (۳۷۷ / ۲۴) می گوید:

«صحیفه چیزی است که در آن می نویسند و جمع آن صُحُف و صحائف و صُحُف است. در قرآن آمده است: ﴿إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ (۱۸) صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ﴾ (قطعا این [معنی] در صحیفه های گذشت هست (۱۸) صحیفه های ابراهیم و موسی) یعنی: کتاب های نازل شده بر آن ها که درود خداوند بر پیامبر ما و آنان باد».

این عجیب است که ایشان اول درباره این صحیفه ها می پرسد که از چه جنسی بوده و سپس می گوید: «**صرف** **نظر از مضمون آن**» در حالی که اگر از مضمون و محتوایش می پرسید و سپس می گفت: «**صرف نظر از جنس آن**» بهتر و سودمندتر بود.

والله تعالى اعلم.